

Jaarcongres KIVI NIRIA 2009

Presentatie Alexander Rinnooy Kan
Lid Innovatieplatform

Vandaag...

- Vrienden Van Wetenschap
- Positie van Nederland in de wereld
- Kennisinvesteringsagenda
- Sleutelgebieden
- Wat kunnen we doen?

Vrienden Van Wetenschap

Nederlandse bevolking en wetenschap:

- Een ruime meerderheid van de bevolking (61%) geïnteresseerd in wetenschap.
- Na het lezen van concrete voorbeelden geeft een meerderheid (55%) van de kiezers aan dat er meer geld aan wetenschappelijk onderzoek besteed moet worden.
- Een meerderheid van de Nederlanders niet weet waar de Nederlandse wetenschap goed in is.
- Driekwart van de bevolking geeft aan meer te willen zien waar wetenschappers mee bezig zijn.

Wetenschap hoger op de maatschappelijke en politieke agenda te krijgen!

Belang van wetenschap

- Actualiteit:
Nederland staat voor 3 crises
 - Financiële crisis
 - Ecologische crisis } Dagelijks op voorpagina's
- Kenniscrisis
 - De achteruitgang van de kennisbasis
 - De meest bedreigende crisis?

Een intellectuele crisis staat het vinden van oplossingen voor de eerste twee in de weg!

Kennis is een investering

- Kennis een investering, geen kostenpost!
- Crisis vergroot belang van kennisinvesteringen
- Niet bezuinigen, maar hoogrenderende investeringen
- Belang van kennisinvesteringen tevens onderkend ...
 - ... door Europa in Lissabon-overeenkomst
 - ... door Nederland in Kennisinvesteringsagenda
- Ambitie Innovatieplatform, Kabinet en Kamer:
 - Top 5 van wereld op onderwijs, kennis en innovatie

Kennisinvesteringsagenda 2006-2016

- Opgesteld in 2006 en ondertekend door brede coalitie
- 26 ondertekenaars: o.m. FNV, KNAW, VSNU, VNO-NCW, NWO en TNO
- Jaarlijks €6 miljard extra nodig verdeeld over drie pijlers:
 - hoger opgeleide beroepsbevolking
 - betere benutting kennisbasis
 - stimuleren innovatie en ondernemerschap
- Vorderingen volgen uit jaarlijkse monitoring via 'foto'
- Met de foto in de hand worden voorstellen gedaan

2e jaarlijkse foto Kennisinvesteringsagenda

● Kennisinvesteringsquote

Hoger opgeleide beroepsbevolking

2009 indicator

- Achterstandsleerlingen in VVE
- Uitstroom HO / Bèta
- Ranking basisonderwijs
- Ranking voortgezet onderwijs
- Ranking middelbaar beroeps-
onderwijs
- Jongeren met startkwalificatie
- Doorstroom MBO > HBO
- Verscheidenheid HO
- Kwaliteit en beschikbaarheid
onderwijspersoneel
- Hoger opgeleiden in de beroeps-
bevolking
- Leven lang leren

Sterke kennisbasis & benutting

2009 indicator

- Ranking universiteiten
- Output artikelen
- Citatie impact artikelen
- Meer focus en massa in weten-
schappelijk onderzoek
- Innovatieve bedrijven met
samenwerkingsverbanden
- Publieke R&D investeringen
- Aandeel onderzoekers
- Kennisbenutting

Meer innovatie & ondernemerschap

2009 indicator

- Global competitiveness
- Snelgroeiende bedrijven
- Investerings private R&D
- Onshoring internationale R&D
activiteiten
- Omzetaandeel industrie uit
innovatie
- Omzetaandeel diensten uit
innovatie
- Innovatieve starters
- Houding t.o.v. ondernemerschap
- MKB'ers met ervaring samen-
werken met kennisinstellingen
- Innovatie stimulerend
aanbesteden overheid

- op koers ● aandacht vereist ● niet op koers ○ nog niet beoordeeld
● oordeel uitsluitend kwalitatief

Onderprestatie Nederland

De realiteit lijkt weerbarstig:

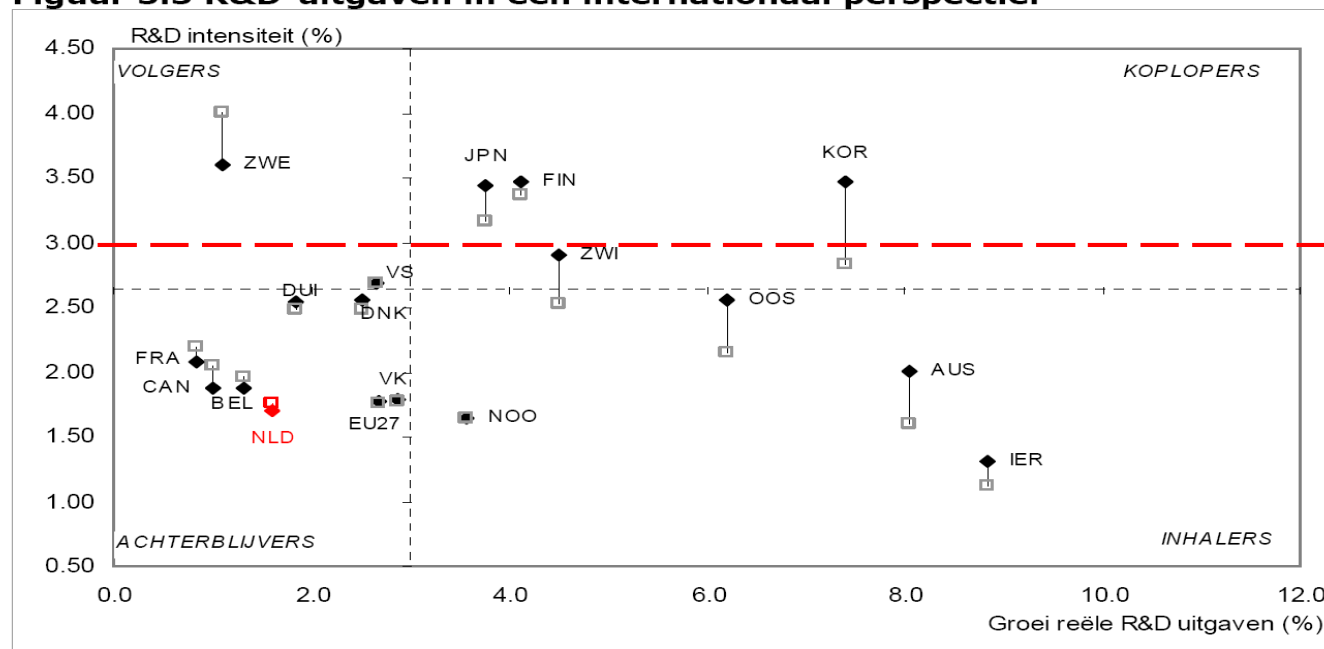
- Europa bestempelt haar eigen doelen inmiddels als onhaalbaar
- Nederland zakt op GCI van 8 naar 10
- Nederlandse onderzoeksinvesteringen nemen af
 - Publieke R&D-investeringen 0,71% BBP (2006)
 - Private R&D-investeringen 1,03% BBP (2006)
- NB speech Rinnooy Kan bij Kivi Niria 1997: *'R&D op laag niveau, slechts 1,9%'* -> nu lager!

Achterblijvende R&D-investeringen

Nederland zit niet alleen onder de gemiddelde R&D-intensiteit van de referentielanden;

de R&D-intensiteit is de laatste 5 jaar afgenomen van 1,76% naar 1,71%.

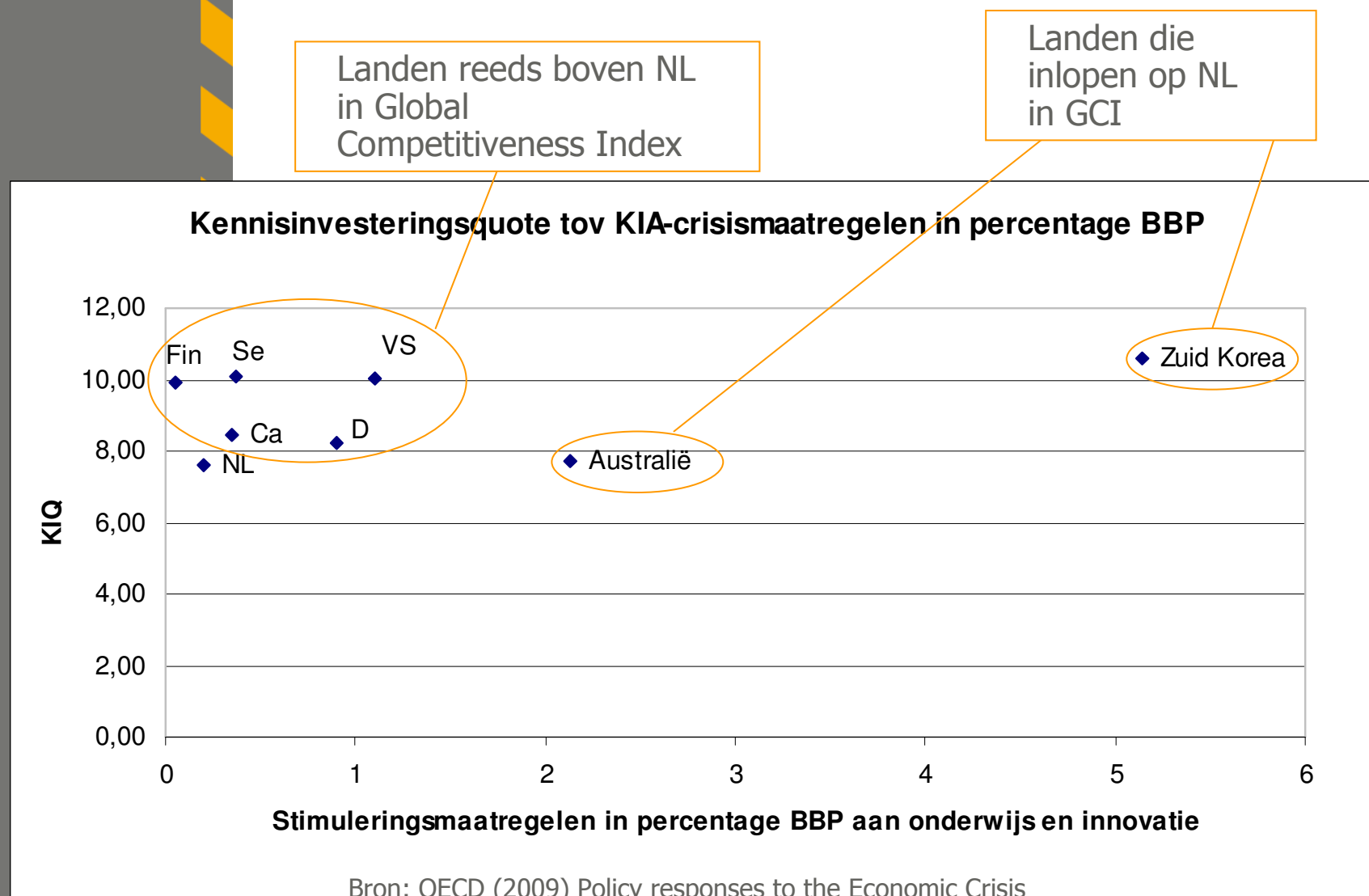
Figuur 3.3 R&D-uitgaven in een internationaal perspectief*

Bron: OESO. Bewerking: MERIT.

* Meest recente jaar is 2007, basisperiode is 2001 t/m 2003 behalve voor Australië (2006 resp. 2000-2002) en Zwitserland (2004 resp. 2000). In de figuur is de R&D-intensiteit in 2007 weergegeven door een ingekleurde ruit en de gemiddelde R&D-intensiteit voor de basisperiode door een niet ingekleurd vierkant. De R&D-intensiteit is gedefinieerd als het procentuele aandeel van de R&D-uitgaven in het Bruto Binnenlands Product (BBP). De reële groei van de uitgaven is gedefinieerd als de gemiddelde jaarlijkse groei over een periode van 5 jaar tussen 2007 (het meest recente jaar) en het niet gewogen 3-jaars gemiddelde voor 2001-2003 (de basisperiode). De stippellijnen geven de gemiddelde prestatie van de referentielanden (excl. Nederland en China). China is niet weergegeven in deze figuur, de Chinese R&D-intensiteit bedraagt 1,49 en de groei 18,5%.

Nederland verliest terrein

Nederland verliest terrein

- De top raakt uit zicht en onze directe concurrenten halen ons in:

"Als elke baby die dit jaar geboren wordt de achterstand in kennisinvesteringen ten opzichte van Zweden zou moeten dragen, bedraagt de rekening 75 duizend euro per baby"

- Zweden investeert 75.000 euro per baby meer in kennis!

Ambities en inspanningen Kabinet

- Kabinet: *"Het kabinet streeft ernaar om de ontwikkeling van onderwijs, innovatie en kennis in een nader af te spreken lange termijnpad op tenminste het niveau van het OESO-gemiddelde te brengen."*
- Ambities
 - Prestaties (output): ambities 'Nederland Ondernemend Innovatieland' blijven overeind (top 5 GCI)
 - Inspanningen (input): Streven is om de publieke kennisinvesteringen op het OESO-gemiddelde te houden
- Ambities en inspanningen stroken niet!

Aansluiting vinden

- Hoe komen we uit deze impasse?
 - Crisis benutten!
 - Innovatieplatform:
 - Uitvoeren Kennisinvensteringsagenda
 - Opvoeren concurrentiekrachtagenda (o.a. sleutelgebiedenaanpak)
 - Waar verdient NL geld mee over 20 jaar?
 - In ontwikkeling door Innovatieplatform
 - Wetenschapsagenda (VWV)

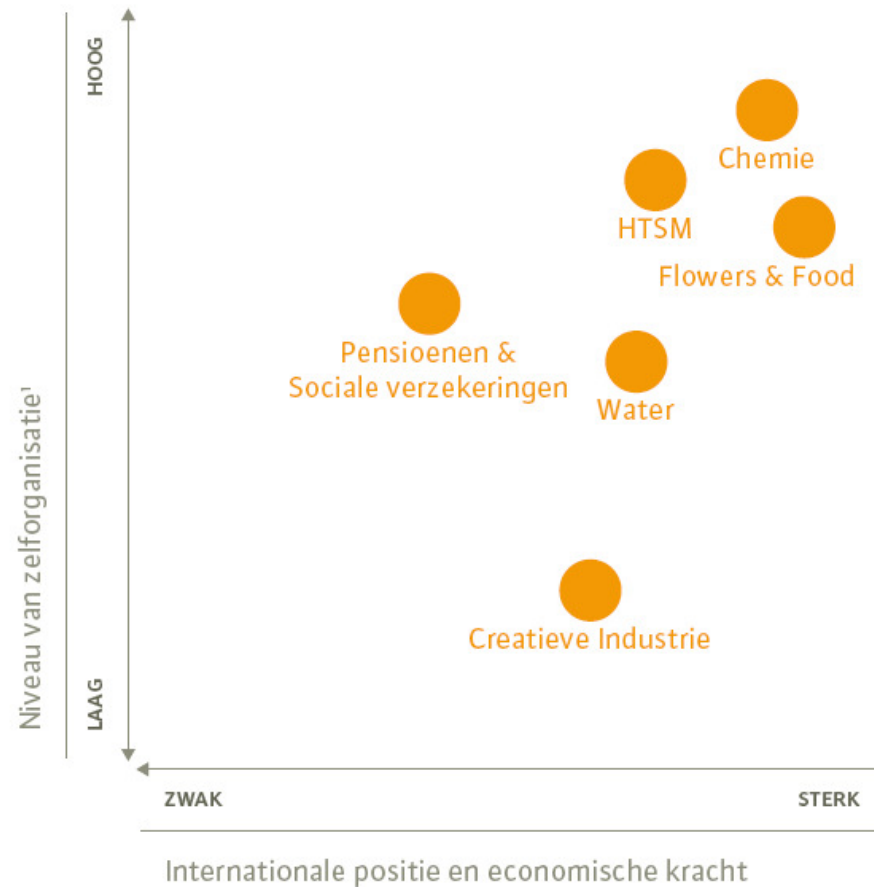

Sleutelgebieden

- Huidige sleutelgebieden:
 - Creatieve Industrie (2004)
 - Flowers & Food (2004)
 - High-Tech Systemen en Materialen (2004)
 - Water (2004)
 - Chemie (2005)
 - Pensioenen en Sociale Verzekeringen (2006)
- Sleutelgebieden zijn onderzocht op:
 - Zelforganisatie
 - Economische kracht en internationale concurrentiepositie

Uitkomst Commissie Scheepbouwer

'Aanpak werkt, maar helft van Sleutelgebieden heeft nog lange weg te gaan.'

Conclusies & aanbevelingen

- Meer actie nodig van sleutelgebieden zelf
- Keurmerk voor sleutelgebieden
- Aanpak sleutelgebieden leeft onvoldoende breed binnen de overheid
- Overheid moet het beleid afstemmen op verschillen tussen Sleutelgebieden: maatwerk
- Status van sleutelgebied is nu nog oneindig en brengt geen verplichtingen met zich mee
- Actievere opstelling en meer focus nodig bij overheid en andere betrokken partijen
- Bij goed functioneren levensduur sleutelgebied minimaal 8 jaar en 2-jaarlijkse evaluatie
- Deur openzetten voor nieuwe sleutelgebieden
 - Duurzame Energie?

Voorbeeld aanpak

- Nieuw Danone-lab in Utrecht (500-600 onderzoekers)
- Sleutelgebieden aanpak heeft geholpen bij mobiliseren van beste mensen in NL (overheid, Innovatieplatform etc.)
- R&D blijft dus in NL: daarom ook deel van hoofdkantoor

- Wensen Danone:
 - Continuïteit beleid overheid
 - Meer samenwerking (PPS)
 - Snelheid vergroten in procedures

Aanbrengen van focus

- Iedereen heeft eigen focus, dus massa raakt verloren!
- Focus ook in wetenschap!
 - Nieuwe strategie voor wetenschap?

Vrienden Van Wetenschap

- Nieuwe strategie maken
- Wetenschap hoog op de maatschappelijke en politieke agenda.
- De resultaten van eerdere acties samenvoegen
 - Online discussies
 - Dialogsessie
- Toewerken naar event '*Vrienden Van Wetenschap*'.

vrienden van wetenschap

Vrienden Van Wetenschap

- Event VVW:
 - Ondernemers, economen, wetenschappers, (jonge) politici etc.
 - Workshops en Knowledge Fair
 - Woensdag 2 december 2009
Start 10.30, einde 17.30 uur
- Doe mee op 2 december!
www.vriendenvanwetenschap.nl

vrienden van wetenschap